

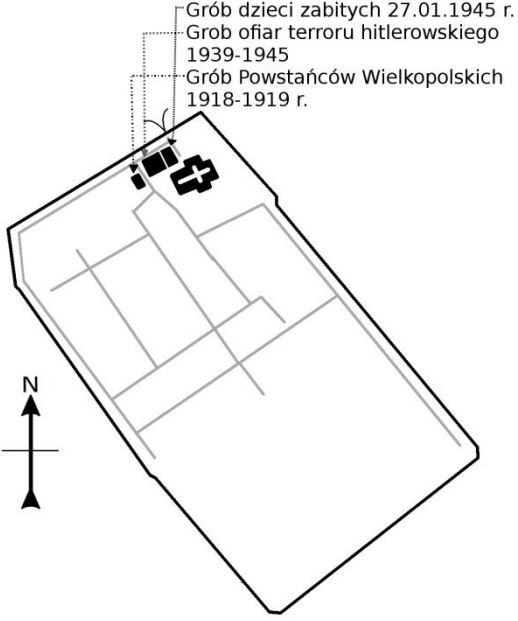
Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

Gmina: ŚMIGIEL

Nr ewidencyjny: 3011054_2

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu		Miejscowość	
MOGIŁA ZBIOROWA	GRÓB POLAKÓW ROZSTRZELANYCH PRZEZ NIEMCÓW		ŚMIGIEL	
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	II wojna światowa		
			Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / KOŚCIAŃSKI / ŚMIGIEL
			ulica / lokalizacja opisowa	CMENTARZ PARAFIALNY ul. św. Wita / ul. Kręta
			Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Śmiglu /301105_4.0001.863
			Kwatera, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Sektor 3, obok wejścia do kościoła cmentarnego / GPS: 52°00'38.5"N 16°31'51.9"E / 52.010694, 16.531083
			Podstawowa informacja o pochowanych	POLACY ROZSTRZELANI PRZEZ NIEMCÓW W DWÓCH EGZEKUCJACH NA ŚMIGIELSKIM RYNKU – 23 os.
			Datowanie	Pierwszy pomnik postawiony w tym miejscu w 1945 r.; generalny remont 2020 r.
			Forma ochrony	GRÓB WOJENNY
			Wymiary (szer., głęb., wys.)	Grób: 4,4 m x 5,4 m x 2,9 m Wymiary odgradzonego obszaru: 5.4 m x 14,3 m.
Material	Granit			

¹ cmentarz wojenny / kwatera wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje	
		<p>Pomnik nagrobny wykonany w całości z granitu zwieńczony ścianą o nieregularnym kształcie. W centralnej części grobu ułożono pod kątem tablicę z wygrawerowanym orłem w koronie i okazjonalną inskrypcją: <i>ŚMIERĆ NASZA NIECH BĘDZIE / PRZESTROGĄ I SYMBOLEM / WOLNEJ POLSKI.</i></p> <p>W centrum ściany parawanowej umieszczono krzyż łaciński. Po lewej i prawej stronie krzyża wyszczególniono osoby pochowane w grobie. Natomiast na górze i na dole umieszczono inskrypcje okazjonalne (str. 3).</p> <p>Całość obiektu otoczona jest betonowym krawężnikiem oraz ogrodzeniem łańcuchowym wspartym na betonowych słupkach. Wnętrze obiektu wyłożone kostką brukową.</p>	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.	
<p>Stan grobu bardzo dobry.</p> <p>Pierwsze urządzenie w 1945 r.</p> <p>W połowie lat dziewięćdziesiątych poddany modernizacji.</p> <p>W 2020 r. przeprowadzono generalny remont ze środków Wojewody Wielkopolskiego przy współpracy z Gminą Śmigiel.</p>	<p>Porozumienie z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie powierzenia obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych (Dz. U. WW z 2020 r. poz. 3346);</p> <p>www.straty.pl;</p> <p><i>Ziemia Śmigielska w 1939 roku</i> [w:] https://ck-smigiel.pl/ziemia-smigielska-w-1939-roku.html [dostęp: 11.10.2022 r.];</p> <p><i>Miejsca Pamięci Narodowej</i> [w:] https://www.smigiel.pl/Miejsca_Pamieci_Narodowej.html [dostęp: 11.10.2022 r.];</p> <p>Archiwum WUW, <i>Karta ewidencyjna miejsca pamięci narodowej – Śmigiel</i>, Teczka Śmigiel, brak sygn..</p>	<p>30 września na śmigielskim rynku Niemcy dokonali pierwszej egzekucji. Zabito wówczas 8 Polaków.</p> <p>23 października miała miejsce kolejna egzekucja, podczas której zamordowano 15 Polaków.</p> <p>Wszyscy rozstrzelani zostali zakopani na cmentarzu pożydowskim. W 1945 ekshumowani i przeniesieni na cmentarz parafialny.</p> <p>Wykaz pochowanych w Załączniku nr 1.</p>	
	Załączniki		
	<p>Dokumentacja fotograficzna – stan na 14.05.2018 r. – w wersji elektronicznej.</p> <p>Wykaz pochowanych.</p>		
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):	Bartosz Biegała 10.10.2022 r. / aktualizacja 18.10.2022 r. BB /		

Inskrypcja na grobie:

Ofiarom
barbarzyństwa hitlerowskiego
1939 = 1945

W dniu 30.IX.1939.

Bock	Stanisław
Cieśla	Ignacy
Czyżowski	Walenty
Kamieniarz	Wiktor
Nowakowski	Stanisław
Zbierski	Feliks
Zimmer	Franciszek

w dniu 23.X.1939.

Ciesielski	Zygmunt
Firlej	Jakób
Kasperski	Albin
Kreuschner	Wilhelm

Ławniczak	Józef
Łukomski	Zbigniew
Modliński	Brunon
Pioch	Władysław
Przybysz	Roman
Sobczak	Wiktor
Stachowiak	Maksymilian
Szymański	Leon
Tolksdorf	Józef
Wojciechowski	Brunon
Wojciechowski	Stanisław

Publicznie rozstrzelani
na Rynku w Śmiglu
